


Onderwerp Wijziging van de dagopvangvoorzieningen t.b.v.
dak- en thuisloze personen
ter informatie
Steller Hans van der Meijs

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 49 19 Bijlage(n) Ons kenmerk 96737-2023
Datum 22-3-2023 Uw brief van Uw kenmerk 

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij doen wij u een informatieve brief toekomen over de samenvoeging van twee organisaties voor de dagopvang voor dak- en thuisloze personen in Groningen, waarbij de opvang vormgegeven wordt aan de Spilsluizen.

In de gemeente Groningen zijn momenteel twee locaties voor de dagopvang voor dak- en thuisloze personen gevestigd, namelijk aan de Kosterstang (Leger des Heils) en Spilsluizen (Open Hof). De dagopvang is voor de mensen een laagdrempelige plek waar ze even op adem kunnen komen, waar ze hun verhaal kunnen doen en praktische ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen.

Aanleiding tot deze wijziging

Sinds de zomer van 2021 zijn er gesprekken gaande tussen Open Hof en Leger des Heils over de dienstverlening voor de doelgroep dak- en thuislozen en hoe zich dit tot elkaar verhoudt. Deze gesprekken hebben geleid tot een gerichte verkenning, waarbij de Vereniging Open Hof de opvanglocatie aan de Spilsluizen volledig overdraagt aan het Leger des Heils. De Vereniging Open Hof aan sich blijft bestaan en blijft verantwoordelijk voor de uitvoering van de geestelijke verzorging c.q. straatpastoraat. In deze opzet gaat de huidige dagopvang van het Leger des Heils aan de Kosterstang dicht en is er nog sprake van één dagopvang met een uitbreiding van het aantal uren aan de Spilsluizen in de gemeente Groningen, uitgevoerd door Leger des Heils.

De afgelopen jaren zijn de activiteiten binnen de dagopvang intensiever geworden, zowel voor Open Hof als voor het Leger des Heils. Open Hof heeft als kernactiviteiten opvang, straatpastoraat en inkomensbeheer. De kerken dragen tot op heden bij aan de dagopvang. Deze bijdrage staat financieel steeds meer onder druk. Voor het Leger des

Volgvel 1

Heils geldt dat het pand aan de Kosterstgang beperkingen geeft in grootte en faciliteiten voor de doelgroep. Daarbij is de zwaarte van de problematiek van de doelgroep voor de dagopvang toegenomen. Dit vraagt om aanpassingen in beheersmatige en organisatorische zin en het belang om meer activerende activiteiten voor de doelgroep te ontwikkelen in samenspraak met partnerorganisaties.

Zowel Open Hof als het Leger des Heils werkt met vrijwilligers. Met name Open Hof wordt hoofdzakelijk door een grote groep vrijwilligers gerund. De vrijwilligers zijn intrinsiek gedreven en zetten zich graag in, maar hun inzet kent ook grenzen. De inzet van vrijwilligers heeft een duidelijke meerwaarde, waar het gaat om de maatschappelijke participatie bij de problematiek van dak- en thuisloosheid. Deze insteek past eveneens bij de kernactiviteiten van het Leger des Heils. De maatschappelijke opvang vraagt nu om een andere professionele inzet door hulpverleners en toeleiding naar hulpverleningsinstanties en behandelaars. Dit is waarom beide partijen intensiever willen samen werken en de activiteiten willen samenvoegen onder de ‘paraplu’ van het Leger des Heils, waardoor een combinatie ontstaat van professionaliteit en maatschappelijke participatie.

Belangrijke aandachtspunten

Doelgroep

De doelgroep van de Kosterstgang van het Leger des Heils en Open Hof is dezelfde, en dit blijft zo na de samenvoeging. Het gaat om inwoners die op straat leven, die geen vast woonadres hebben en/of mensen die wel onderdak hebben, maar een sociaal zwakke positie hebben, mensen met weinig sociale contacten waardoor vereenzaming en verwaarlozing een risico vormen. Zij hebben vaak te maken met ernstige problemen, zoals schulden, zwak sociaal netwerk, (dreigende) uithuiszetting, psychiatrie, middelengebruik en verward gedrag. In de dagopvang kunnen bezoekers zonder een direct verplichtend karakter terecht. Het is een plek waar mensen ondersteuning kunnen krijgen naar passende vervolghulp.

Voor de bezoekers betekent deze samenwerking dat zij gedurende de dag op één locatie kunnen verblijven. Dat kan voor een aantal bezoekers een grote verandering zijn. Zeker voor degenen die nu alleen op de Kosterstgang verblijven of die “pendelen” tussen Open Hof en Kosterstgang. Daarnaast geeft het rust en stabiliteit dat zij niet meer hoeven rond te zwerven van locatie naar locatie. Er kan sneller, zonder tussenkomst van overleg tussen de verschillende organisaties, een interventie gepleegd worden. Op deze manier zijn we nog beter in staat om de doelgroep bij te staan. Open Hof en het Leger des Heils verwachten een efficiëntieslag te maken, met één locatie, één leidinggevende, meer professionele inzet op deze locatie en een grote groep vrijwilligers. Daardoor kunnen ze de beschikbare middelen nog beter inzetten en het voorzieningenniveau verhogen in het kader van gezondheid zoals voeding en zelfzorg.

Locatie

Gezien de faciliteiten en mogelijkheden van beide locaties aan Spilsluizen (Open Hof) en Kosterstgang (Leger des Heils) is het logisch om de nieuwe dagopvang te vestigen aan de Spilsluizen 5. Een alternatieve locatie vinden is zeer complex en weinig kansrijk. Het huurpand aan de Spilsluizen is veel ruimer dan het pand aan de Kosterstgang en biedt de mogelijkheid voor het opvangen van meer bezoekers. Het pand biedt op de begane grond als opvangruimte ongeveer 60 m², met aansluitend

Volgvel 2

overdekt terras. Om deze locatie gereed te maken voor duurzaam gebruik als opvang gedurende de hele dag, zal er een investering moeten plaatsvinden in de keuken. Daarnaast is het aantal toiletten te beperkt voor een groter aantal bezoekers. Enkele gebouwaanpassingen zijn dus noodzakelijk om meer bezoekers op te kunnen vangen aan de Spilsluizen. Naast overleg tussen de afdeling Vastgoed van het Leger des Heils en de verhuurder, is er ook afstemming gezocht met de afdeling Erfgoed van de gemeente Groningen vanwege de monumenten-status van het gebouw aan de Spilsluizen. Hieruit blijkt dat de aanpassingen binnen kaders zeker mogelijk zijn.

Aantal bezoekers en openingstijden

Momenteel is het gemiddeld aantal bezoekers bij de Spilsluizen rond de 35 personen. Voor de Kosterstergang geldt momenteel dat het enorm druk is bij de dagopvang. In de relatief kleine behuizing komen nu dagelijks 50 tot 60 personen. Een deel van de bezoekers bezoekt beide locaties. In de nieuwe situatie aan de Spilsluizen wordt uitgegaan van 60 á 70 bezoekers per dag.

De huidige openingstijden zijn nu bijna aansluitend op elkaar; de Kosterstergang is dagelijks open van 12.00-17.00 uur en Open Hof van maandag t/m vrijdag van 10.00-12.00 uur, en op maandag, woensdag en vrijdagavond van 19.30-21.00 uur. In het totaal is dit bijna 50 uur. In de nieuwe situatie is het streven om het aantal uren aanzienlijk uit te breiden en dagelijks open te zijn. Insteek is om op maandag, woensdag en vrijdag van 10.30-20.30 uur open te zijn. De overige dagen van 10.30-18.00 uur. In totaal 60 uur, een uitbreiding ten opzichte van het huidige aantal uren. Deze tijden worden nog nader afgestemd met de doelgroep en de betreffende partners. Indien nodig kan dit in de loop der tijd, op basis van de ervaringen, worden aangepast.

Beheersmaatregelen

Omgeving

Open Hof heeft bij de huidige opvang aan de Spilsluizen weinig tot geen problemen met overlast door bezoekers in en rond het pand. De contacten met de buurt, veelal bedrijven, zijn goed te noemen. Door de concentratie van één dagopvang met ruimere openingstijden zal er sprake zijn van een toename van bezoekers in het pand aan de Spilsluizen en kunnen meer mensen zich ophouden in de omgeving eromheen.

De wijzigingen van de dagopvanglocaties is besproken met politie en THOR in relatie tot openbare orde en veiligheid. Beide organisaties geven aan dat een centrale locatie in de binnenstad van Groningen voor verslaafden en/of gebruikers van alcohol en/of drugs en/of dak- en thuislozen kan leiden tot diverse vormen van overlast voor omwonenden. Het is dan ook van belang oog te hebben voor de leefbaarheid en veiligheid in de omgeving. Het Leger des Heils gaat met de buurt in overleg op welke manier zij betrokken willen worden en hoe er afstemming plaats kan vinden.

Bezoekers

De samenvoeging van Open Hof en Kosterstergang geeft veranderingen voor bezoekers. Een vertrouwde structuur vervalt. Daarnaast valt een mogelijkheid weg voor het geval er een tijdelijke ontzegging plaatsvindt voor één van de locaties. Wanneer in de nieuwe situatie een consequentie wordt gegeven, betekent dit dat de bezoeker (tijdelijk) niet terecht kan op de dagopvang. In de uitwerking van het nieuwe concept vindt nog nader onderzoek en analyse plaats en wordt gezocht naar alternatieve

Volgvel 3

mogelijkheden, zoals bijvoorbeeld buurthuis kamers. Het vraagt, zeker in de begin- en overgangssituatie, goede begeleiding, ondersteuning en communicatie naar bezoekers en anderen.

Communicatie

In de verkenning naar mogelijke samenwerking en overname van de dagopvang aan de Spilsluizen door het Leger des Heils is de kring van betrokkenen alsmaar verbreed. Vanaf het begin zijn vanzelfsprekend de besturen en directies van Open Hof en Leger des Heils nauw betrokken. Vanaf het voorjaar 2022 is de gemeente ook betrokken. Inmiddels zijn op verschillende momenten vrijwilligers, werknemers, bezoekers en de omgeving meegenomen en geïnformeerd over deze wijziging van de dagopvangvoorzieningen.

Tot slot

Het uitgangspunt is dat alle activiteiten die beide organisaties in de huidige situatie bieden beschikbaar blijven voor de bezoekers. In samenspraak met partnerorganisaties wordt ook gekeken naar verbeteringen in de ketensamenwerking met partners: wat kan anders, beter, en meer aansluitend op elkaar om de doelgroep nog beter bij te kunnen staan. Dit is ook onderdeel van de huidige uitwerking van de Leidraad ontwikkeling Maatschappelijke opvang 2021-2023, waarin we nu met 10 gemeenten nadere invulling geven op twee sporen, namelijk preventieve acties binnen gemeenten en herijking van de opvang. Op dit moment wordt met gemeenten, zorgaanbieders en andere partners gewerkt aan een werkagenda ten behoeve van de doelgroep, waarbij ook een relatie wordt gelegd met het Landelijk Actieplan Dakloosheid.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.